

“От нощта към разсъмване” (“Z noci do úsvitu”, 1945), “За по-красив живот” (“Za krajší život”, 1949) “Когато времената се променят” (“Keď sa časy menia”, 1946), на романа “Ще бъде както не е било” (“Bude ako nebolo”, 1950) и др.

- от смъртта на **Стефан Кърчмера (1892–1955)** – поет, естетически свързан със символизма. Автор на стихосбирките “Когато свободата се роди” (“Keď sa sloboda rodila”, 1920), “Хербарий” (“Herbarium”, 1929), “Песни и балади” (“Piesne a balady”, 1930), “Поздрав от замлъкналият поет” (“Pozdrav odmlčaného básnika”, 1944).

30 г.

- от смъртта на **Ян Хрушовски (1892–1975)** – автор на очерци и разкази, който съзнателно се отклонява от традиционния реализъм: сборник с разкази и новели “Мадоната от Помпей” (“Pompiiova Madona”, 1923), новелите “Домашният дух” (“Zmok”, 1925), “Долороса” (“Dolorosa”, 1925).
- смъртта на **Павол Хоров (1914–1975)** – поет, автор на “Издайни води” (“Zradné vody”, 1940), “Ниоба майка наша” (“Nioba matka naša”, 1942) и др.
- смъртта на **Александер Матушка (1910–1975)** – литературен критик, утвърждаващ неконформизма в живота и литературата.

Жоржета Чолакова

СЛОВЕНСКИ КАЛЕНДАР

270 г.

- от рождението на **Марко Похлин (1735–1801)** – августински монах, чиято “Краинска граматика” (“Kraynska grammatika”, 1768), писана на немски, се определя за начало на Словенското възраждане. Създава немско-словенско-латински речник (1781). изследва проблемите на римата и метриката и публикува ръководство как да се пишат стихове на собствения език.

225 г.

- от рождението на **Йерней (Бартоломей) Копитар (1780–1844)** – езиковед, един от основоположниците на славистиката. Публикува редица глаголически паметници. Автор на първата граматика на словенския език (1808), с която създава книжовната норма на словенския

език: “Грамматика на славянския език на Краина, Каринтия и Щирия” (на нем. ез., 1809). Радетел на Панонската теза за Кирило-Методиевия език, откривател на Клоцовия сборник, изследовател на Асеманиевото евангелие.

210 г.

- от смъртта на **Антон Линхарт** (1756–1795) – драматург от кръга на барон Цойс, където се утвърждават идеите на Френското и Немското просвещение. Автор на историята на словенския народ “Опит за история на Краина и на други южнославянски области на Австрия” (на нем. ез., 1788–1791), в която издига идеите на австрославизма.

205 г.

- от рождението на **Франце Прешерн** (1800–1849) – най-значимия словенски поет романтик. Най-значимото му произведение, което е и връх на словенския романтизъм, и цикълът “Сонетен венец” (“Sonetni venec”).
- от рождението и 165 г. от смъртта на **Андрей Смоле** (1800–1840) – възрожденски книжовник с подчертан интерес към словенския фолклор. Събраните от него фолклорни творби вдъхновяват поетите от неговото поколение.

Ф. Прешерн
(1800–1849)

195 г.

- от рождението на **Станко Враз** (1810–1851) – поет, привърженик на илиризма, заради което се отказва от родния си език. Смята, че спасението от германизацията може да се постигне единствено ако всички южни славяни се обединят в един народ.

175 г.

- от рождението и 100 г. от смъртта на **Янез Търдина** (1830–1905) – писател, вдъхновен от фолклора.

170 г.

- от смъртта на **Матия Чоп** (1797–1835) – литературен критик, ерудит от висока класа. Със статиите си утвърждава естетиката на романтизма. Автор на “История на словенската литература” (на немски език, 1831).

М. Чоп
(1797–1835)

Евелина Грозданова